

6-29

1908

ଓଡ଼ିଆ

ლՂԱԿԱՏԱՏՅՈՒՆ

აგვისტო

ଶିଳ୍ପାଳସି

I—କୋଟିଶ୍ରୀ—(ଲେଖକ) ୦. ପ୍ରେସରିଜ୍‌ମାଲା	3
II—କୃତ୍ୟନ ଓ କୁପୁରା—ଯାତନ ନିଷାଳାମଣିଲାଲ	4
III—ଶ୍ରୀଶାନିଷନ୍ଦୀ ମେମୁସିକ୍ୟ ଓ ଗଲାଥା—(ଯାତନ ମାନା) ଚିତ୍ରା- ଚିତ୍ରିଲା	11
IV—ଗାମୀପାନା-ଶଳାପାରି—(ପାଦକାଳି କର୍ତ୍ତ୍ଵରେ ଦାତୁରିରୁକ୍ତିରେ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଷାଳାମଣିଲାଲ)	15
V—ରା ଗ୍ରାମଧର ଦ୍ୱେଦାମ—(ଯାତନ ମାନା) ଯାତନ XVI ଯାତନ ଏବଂ ଆମିଲାକୁରିଲା	19
VI—ଅନ୍ତର୍ବାହିକି ଓ ଗାମୀପାନରେ— ଅ) ଗାମୀପାନରେ— ବ) ରୂପ- ଶ୍ରୀଶିଳ୍ପି— ଛ) ବାଲିନା	24

საქართველოს კუნძულის მიერ გვირჩევა შემდეგი მიზანის დროის განვითარების
899.962.1/05

899.962-1/05

6-22

କାଳିମୁଖ

ପ୍ରକାଶନ ମେଳାନ୍ତିକା

Nº 15

აგვისტო 1908 წ.

ტფილისი, ელექტრონის სტამბა წიგნების გამომცემელ ქართველთა ამხანაგობისა.

ଶିଳ୍ପାଳୁଳି

I—ଶାନ୍ତିଶୂଳି.—(ଲ୍ୟେକ୍ସିର) ୦. ପ୍ରେରଣାଶ୍ଵରଲାଲୀଙ୍କ	3
II—କ୍ଷେତ୍ରନା ଲା ଫୁଲାଫୁଲା.—ଦାକନ ନିଃକାଳରମ୍ଭବଳୀଙ୍କ	4
III—ଶ୍ରୀଶାନ୍ତିଶୂଳି ମେମ୍ପିଲିକ୍ୟ ଲା ଗଲାକିଂ.—(ତାରକମାନ) ଉଜ୍ଜ୍ଵଳାଶ୍ଵରିଙ୍କ	11
IV—ଗାମିପ୍ରାଣ-ଶିଳ୍ପାଳୁଳି.—(ଗାନ୍ଧିନିଲାଲ ଶିଖରପ୍ରଥମଶ୍ରୀଶ୍ଵରଙ୍କ ରେଖାଚିତ୍ରକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ନିଃକାଳ ନିଃକାଳରମ୍ଭବଳୀଙ୍କ)	15
V—ରା ଗ୍ରୀବାମିଳ ଲ୍ୟେଲାମ.—(ତାରକମାନ) ତାମ୍ବି ପାତ୍ର ପାତ୍ରଙ୍କାଳିକାଙ୍କ ନିଃକାଳ ନିଃକାଳରମ୍ଭବଳୀଙ୍କ	19
VI—ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରା ଲା ଗାମିପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତାଙ୍କ:—ଅ) ଗାମିପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତାଙ୍କ,—ବ) ର୍ଯ୍ୟାନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରା ଲା—ବ) ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଵାରା ଲା	24

ზაფხული

ივაში ცელი ტრიალებს,
უანას მოედვა ნამგალი,
ზაფხულია, გლეხს გაუჩნდა,
სათიბი და მოსამკალი!

—
ქალოზედ მნა იღეწება,
დასმასიან ოროველას,
ზაფხულია: სამუძაო
მინდორში აქვს ახლა უპელას!

94 70 870

ი. ევლოშვილი

କେତୀଙ୍କା ଏବଂ କୁଳପତ୍ର

“ მრილის გრილი, მეტად საბამო დილა იქო, ბუნება ათას-
ფურად იროვებულიკაზმებოდა, ახალ მოფრენილ გაზაფხულის
სტუმრების ქლავი-ქლუვითა და სტეენა-რაკრაკით კურთა სმენა
ძღვრ იქო. ძროსა ჟკვე მოეწველათ და მესრე მთქნარებით სა-
ძოვარზე მიერეცებოდა. პატარა ქეთოს ამ დილას ჩეულებრივზე
უფრო ადრე გამოეღვიძა, თავშალ-წამოსხმული აიგანზე გამო-

ხულის და თვალს აღეკნებდა დედალ-მამალ მერცხალის, ომელა-ნიც წამ-და-უწემ თინის სკელ სორსოლებს ეზიდებოდნენ, ერთ-მანეთზე აკოწიწებდნენ და აივნის სკეტის თავზე თავის ასტა-ტერ ბუდეს აძენებდნენ. უცებ ეზოში შემოაჯირითა თავისი ჯაჭის რაში თავ-ფეხშიშველა მეზობლის გქესი-შვიდი წლის ბიწმა, პატარა შაქროშ.

— იცი, ქეთო! ჩვენებიანთ ლაზარეს ფინას აივან ქვეშ ლეპვები დაუკრია. ისეთი პატარაებია, ისეთი, ისეთი, ოომ აა, აძმდენები იქნება. უნდა ნახო, რა საცოდავად წკმუტუნებუნ.

— მართლა ასე პატაწებუნებია? წამო, გეთაუვა, მაჩვენე!

— წავიდეთ, მაგრამ ახლო არ მიხვიდე, თორემ ცუცქა გიკ-ბენს. ემინია, ლეპვები არ მომტაცონო და საშინლად იღრინება.

ქეთუნამ აივნის კიბე ჩამოიბინა და ცელქები მეზობლი-სას ლეპვების სანახავად გაიქცნენ.

იცნის ერთ კუნძულში ძველ ტომრის ნაგლეჯზე ცუცქა იწვა: მას მისელენენ მისი პატია ლეპვები და მუმუსა სწოვ-დნენ. ერთი ჭრელი ლეპვი თავის ბანჯგბლიან დინგს დედას მუცელზე უფათურებდა, ეტეობოდა, მუმუს დაემებდა, და საცო-დავად წკმუტუნებდა. ქეთუნამ შენიშვა, ოომ ლეპვი თვალები დახუჭული ჰქონდა და სიბრალულით წამოიძხა:

— საწეალი! ეს ლეპვი ბრძა ეოფილა და მუმუს კურ ჰოულობს.

— განა მარტო ესაა ბრძა, სხვებიც ბრძები არიან. დე-დამ მითხვა, მალე ეველას აეხილებათ თვალებით, — მცოდნეს კიდითითი თავმომწონედ უპასუხა შაქროშ.

ქეთუნას უნდოდა ქნახა, ლეპვები მართლა ბრძები იუვნენ, თუ არა, და მათკენ წაიწია, მაგრამ ცუცქაშ თავისი ალმასივით ბასრი კიდილები დაუკრისა და გულმოსულმა დაუდინა. ქეთუნამ უცებ უკან დაიხია და შორი ახლოდან დაუწეო ცეკრა.

კარგა სანს იუვნენ ბავშები აივან ქვეშ დაცუცქული და კინ იცის, კიდევ რამდენ სანს დარჩებოდნენ, რომ ქეთუნასა-

თვის დედას არ დაქანა. საუზმის შემდეგ ქეთომ კიდევ მოი-
რბინა ლეკვების სანახავად და აქ შეიტეო, ორმ ლეკვებს გა-
დაურჩას უპირებდნენ.

— რად უნდა გადაეკოთ? — გაჭვირვებით ჰქითხა ქეთუნამ მართას, ოჯახის ღიასახლისს. — განა ცოდვა არ არის ბრძან ლეპტების გადაერა? ქსენი ვერც გზას გაიკელებინ, ვერც კვალის, ხომ წიმშილით დაიხურებიან!

— ცოდნასი როგორ არ არიან, მაგრამ დედაც ცოდვას, ამდენი
ლექციებს გამოკვება სად შეუძლია? ცუცქას ერთ-ორ ლექცის დავუ-
ტოვებ, დანარჩენებს-კი ფოცხოვში გაძავური.

— ბიცოლა, გენაცვა, ერთი ლეპვი მე მაჩუქე, თქვენ ხომ
მაინც არ გინდთ!

— წაიეჭანე, გენაცვალე, მაგრამ შინ გაგიჯავოდებიან,
სად შეკიძლია შენ ამის მოვლა, ან რძეს სად უძოვი? ესენი
ხომ პურს ჯერ გერა სჭამენ.

— შენ რა გენადგლება; ოღონდ მაჩუქე და კველაფერს
გემოვი, — დაქორიკა მართას ქითუნა.

ქეთუნამ ჭრელი ლეგვი სიფრთხილით ფეშტებალში გაი-
სვია და მართასათვის მაღლობაც არ უთქვამს, ისე გაჲკურ-
ცხლა შინისაკენ. აქ იმან შეძის საწეობ ფარდულის ერთ
გუნდულში გატეხილი ძველი უკო მიათრია, შიგ თივა ჩააგო-
და თავისი ლეგვი ჩააწვინა. ქეთუნა კარგა ხანს უჯდა გემირ-
დით ახლად შეძენილს და უაღერსებდა. ოცდა ლეგვიშა სიძ-
ძალით წერტუნი დაიწყო, ქეთუნამ პირში თითი ჩაუდა.
ლეგვის თითს წოვა დაუწყო, შაგრამ რაკი ვერაფერს გამოოჩა,
ხელახლა წერტუნი მორთო.

ქეთუნა ჰატარა გოგონა იუო, ჯერ ხუთი წლისაც არ
იქნებოდა, მაგრამ ეშვაკობით და კუდინობით ბევრს თავისზე
უფრო დიდს გადასჭარბებდა. თავისი მკაფიოებელი გონებით
უცემ მოისახო, როგორ ეშველა საქისთვის.

ქეთუნას დეიდა, ანეტა, თავისი ჩვილი ვაჟით, ეს ერთი
კვირაა მათსა სტუმრად იყო. ანეტას რძე ნაკლებადა შეკონდა

და ბავშვს რეზინის საწოვარით მრთხას რჩეს აჭმევდა. ქეთუნამ დეიდას ოთახში შეირბინა და საწოვარი მოსმებინა. ოთახში არავინ იქო, და შეძაძი რძეც კარგა ბლობად იდგა. ქეთუნამ რძიანი შუბა ფერტებალს ქვეშ ამოიფარა და ფარდულის საკენ გაექანა; რეზინის საწოვარი ლეპვს ბირძი ჩაუდო და კარგა გააძლო. კამაძღარ ლეპვს მალე ჩაეძინა. ქეთუნამ საწოვარი ისევ ფერტებალქვეშ ამოიფარა, ფეხაკრეპით დეიდას ოთახში შევიდა და შეძა თავის ალაგას დადგა.

სადილობამდის ქეთო შინ შემოსული არავის უნახავს სადილზე ქეთუნამ დედს ლეპვების გადაურის ამბავი უამბო და ცოტა ფიქრის შემდეგ ჰქითხა:

— დედილო, მე რომ დავიბადე, ჩემი პატარა მმები და დებიც ფოცხოვში გადაჭერეთ?

— არა, გენაცვალე, მე შენს მეტი შვილი არ მუოლია. ადამიანს, ჩემო სიცოცხლეგ, ერთი ან, იმვიათად, ორი შვილი დაებადება, მაღლივით ბეკრი შვილები კი არ ეყოლება.

— მაღლობა ღმერთს, — გაიფიქრა ქეთომ — რომ დედს ჩემს შეტი შვილი არ ჰქოლდა, თორემ შეიძლება საწეალ ლეპვებივით მეც ფოცხოვში გადავეგდე.

ერთ ხანს საქმე კარგად მიღიოდა. თავის შვილობილი ქეთუნას მუდამ მაღლარი და კმარეოფილი ჰქავდა. მაგრამ დეა დამ შინ წასკლა დააპირა. ქეთო საკონებელში ჩავარდა: დეა და საწოვარსაც ხომ თან წაიდებდა და მერე რთით უნდა ეწოვებინა ლეპვისთვის! ქეთუნამ გადასწევიტა დეიდასათვის საწოვარი მოეპარა და საღამო ხანს, როცა დეიდა გაიგულა, მოჟარა კიდეც. პატარა ხანს უპან ბავშვება ტირილი დაიწეო. დაუწეს მებნა საწოვარს მთელი ოთახი გადაქოოს, მაგრამ ვერ იპოვეს და ვერა. როცა პოვნას იმედი გადაიწევიტეს, აფთიაქი მოსამსახურე გაგზავნეს და ასალი საწოვარი მოატანინეს. მეორე დილით დეიდა შინ გაუმგზავრა. ქეთუნამ მოსმებნა ერთი წამლის შეძა და მაღლიან სუ-

ფთად გამორეცხა. მერე თავის კერძი საუზმის რე შიგ ჩასხა, თავზე საწოვარი ჩამოაცვა და ლეგენდა მიართვა. ამნაირად ქუთხა, სანამ ლეგენდა პურის ჭრას მიეჩვევოდა, თავის კერძი რე სულ ლეგენდა აწმევდა, თვითონ-კი მშრალი პურით საუზმობდა. მეცხრე დღეს, როგორც შაქრობ სოქვა, ლეგენდა თვალი აეხილა. ერთ სანს ის თვალებს ბეუტივდა, წამდაუწუმ ხუჭავდა, ეტეობოდა, მზის სინათლე აწუხებდა, მარამ სინათლე-საც მაღა შეეჩიდა და მის გარშემო საგნებს დადი ცნობის მოევარეობით ათვალიერებდა. ქეთუნა ჩინებული უკლიდა და კი მოვლისა და პატრიობის წეალობით ლეგენდი ჩქარი წა-მოიზარდა. მაღა უფა და ღრენაც დაიწუო. ქეთუნას სიხა-რულს საზღვარი არა ჰქონდა; წამოპლაკავდა თავის შვილო-ბილს პირადმა და კისერსა და გულზე ღიტინს დაუწევდა. გაღიზიანებული ლეგენი თავის დედობილს უეფა-ღრენას დაუ-წევდა. ქეთუნა დიღხასს გულით იცინოდა, მერე დედობრივი სიუვარულით ამოუკოცნიდა თვალებს, ტუქს, თათებს, კარგად გამოაძლობდა და ისევ უუთში ჩააწვენდა. ქეთუნამ თავის ლეგენ-ძუცულა დაარქვა. ქუცეცა რომ წამოიხარდა, ქეთუნამ უუთში გეღარ დაიმაგრა. მაღლი ხმისად ხტებოდა უუთიდან, ფარდუ-ლიდან ძრებოდა და ეზოში გამოდიოდა. ქეთუნა ბევრს ეცა-და, სან რა ამოაფარა უუთის კედლებს, სან რა, მარამ ქუ-ცეცა უუთში მასნც ვერ დაიმაგრა და ვერა. საწეალ გოგო-ნას ეძინოდა, ლეგენის ამბავი არ გაძიგონ, და მაღვეც გაუ-გეს. დედმამა სრულიადაც არ გაჯავრებია. პირაქათ მოუწო-ნეს კიდეც მისი საქციელი და აქეს კულტეთილობისათვის, როცა გაიგეს, რომ თავის კერძი რე ლეგენდა, თვი-თონ-კი მშრალი პურის ამარა რჩებოდა. ოღონდ დატუქსეს: რატომ არ გვითხარა, მენს კერძი რე იკლებდი, ქუცე-ცასათვისაც მოცემდით რეხსაც.

ამას შემდეგ ქეთუნებმ თავისი ქუცუცა დადი ამბით გამოი-
ეკანა ფარდულიდან და თავის ოთახში დაბინავა. ქუცუცა მალე

ჩინებული ფინა შეიქნა: თავისი გამდლისაგან ისწავლა
უკანა ფეხებზე დგომა ხელის ჩამორთმევა, და უფით პურის
თხოვნა; თავის ცელქობით უკელას ართობდა და მთელი ოჯა-
ხის საუფარელი მაღლი შეიქნა. ქუცუცა ოჯახის სხვათრიგაც
დიდ სამსახურის უწევდა. მან მთლად გააჩანაგა იმ სახლში
ვირთავების სახსენებელი.

შაქროსაც ძლიერ მოტონდა ქუცუცა და ხშირადაც ეთამა-
შებოდა. ორჯერ-სამჯერ სთხოვა ქეთოს, —ქუცუცა ეჩუქებინა,
მაგრამ ქეთუნა თავის ქუცუცას განა ასე ადგილად დასიმობ-
და! უმაღ თავის საკუთარ ხულს ამოიხდიდა და აჩუქებდა, მაგ-
რამ ქუცუცას-კი ვერ გაიმეტებდა, ვერა.

ერთხელ, საღამოზედ ქეთუნა და დედა მისა, მეზობლისას სტუმრად წავიდენ. ქეთუნას თავისი ქუცუცა თან არ წაუჟა-
ნია,—ეძინოდა, მეზობლის მაღლები დამიგლევენო. წავიდ-
ნენ თუ არა, ეზომი შაქრომ შეძინიბინა; კარგა ხანს ათამაძა
ქუცუცა, მერმე თავი მიწაზე დაადებინა და ბოროტმა ბავშვა
ქვა დასთხლიმა. ქუცუცამ საშინლად დაიწყმუტუნა, ხელიდან
გასხლოტმა მოინდომა, მაგრამ შაქროს მაგრა ჰეგვდა დაჭერილი
და ხელმეორედ დასთხლიმა ქვა. საწეალ მაღლს ახლა-კი ხმა
აღარ ამოუდია, მხოლოდ ტანმი გააკანკალა და ფეხები გაფ-
შიკა. მკვდარი ფინა შაქრომ იქვე მიატოვა და შინისაკენ მოუ-
სვა. ამ დროს სახლიდან მოსამსახურე გამოვიდა, მაგრამ ცო-
ცხალს გეღარ მოუხწირო. ქუცუცას სიკვდილი მალიან ეწეინა,
მაგრამ რას გააწეობდა, მკვდარ ფინას უკანა ფეხში ხელი
მოჰქიდა და ფოცხოვში გადააგდო.

ქეთუნა და დედა მისა კარგა გვიან დაბრუნდნენ. როცა
ქეთუნამ მოსამსახურისაგან თავის ქუცუცას ამბავი შეიტეო,
ერთი საშინლად შეჰქივლა და გულწახული იატაზე დაცე-
ოჯახში ერთი ვარ უშველებელი დატრიალდა. შემოეხვივნენ
გულწახულ ქეთოს და მლივს მოაბრუნეს. მოაბრუნეს, მაგ-
რამ დაწენარებით-კი ვერ დააწენარეს: იგი გულამობგვით

ტიროდა და იმახდა: „წამიუვანეთ, მეც ჩემს ქუცუცასთან გადამაგდეთო!“ მშობლები ქეთუნას რას არ შეპირდენ, რა არ აღუთქეს, მაგრამ კერ დაბმშვიდეს და ვერა. ბოლოს საბრძლო გოგონას ტირილში ჩაემინა.

მეორე დილით თვალებ დასიებული და მოწეუნილი ქმ-
თუნა პურით ხელში აიგანში გამოვიდა.

— ქუცუცა, მე საწეალო, ქუცუცა! სადა სარ ახლა, რომ
შენებურად დამეუფო და პური მთხოვთ! — ნაფვლიანად წარ-
მოსთქვა ქეთუნას.

— ჰამ! ჰამ! ჰამ! — მოისმა აიგნის ქეშმოდნ ფინას ხმა
და თვალის დახამხამების უმაღ ქუცუცამ კიბე ამოირბინა და
თავის პატრონის წინ უკანა ფეხებზე დადგა.

ქეთუნამ პური იატაგზე დაბდო, თავის საეკარელი ქუ-
ცუცა ხელში აიტაცა და აღტაცებით კოცნა დაუწეო.

როგორც ხედავთ, ქუცუცა თურმე არ მომკვდარიყ ა, მხო-
ლოდ გული წასვლოდა. მსახურმა რომ წეალში გადაბდო,
ქუცუცა მოცოცხლებულიერ, მდინარეს იქვე ასლოს ნაპირზე
გამოევდო, შინ დაბრუნებულიერ და დამე აიგანს ქვეშ გაეთია.

შაქროს მამამ რომ თავისი ბაჭის საქციელი გაიგო, თქვენ-
გან მოწონებულად გაწეპლა. მისმა პატარა ამსახავებმაც ის
თავის წრიდან გარისხეს და, სანამ თავისი დანაშაული გულ
წრფელად არ შეინანია, დიდხანს სათამაშოდ თავისთან ადარ
იკარებდენ.

— მერეო? — მკითხავთ.

მერე არბერი. ქეთუნაც და ქუცუცაც ორივე კარგად
არიან. ქეთუნა ახლა ანბანსა სწავლობს და უნდა თავის ქუ-
ცუცასაც ასწავლოს, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ორგორდაც გერ
ასერხებს.

შესანიშნავი მემუსიკე

და გლობა

(თარგმანი)

აჩარძება იქო. ავსტრიის დედა
ქალაქ-ვენის ძცხოვრებნი სამოქა-
ლაქო ბაღში მიემურებოდნენ. აქ
იქო ძვირფასად ხაცმული ძღი-
რი ხალხი, საკუთარი ეტლებით და
აკრედიტ უბრალოდ და საწელად, მაგ-
რამ სუფრად ხაცმული მუშა ხალხი და
გლობები; თითქმის უკელა ბილიკის კუთხეში, ხამჭდარი უვნენ.
და სელ-გამჭერილნი კვნესათ მოწეალებას თხოულობდნენ.
მავრამ უკელა არ თხოულოთდა, აქ იუვნენ იმასთანებიც, რო-
მელთაც მათხოვრობა ეთავალებოდათ და ამიტომ რომელიმე
საკრავით იჯრობდნენ გამლელ-გამომლელთა უურადვებას. მათ
შორის შესამჩნევი იქო ღრმად მოხუცებული გლახა, რომელი-
საც ერთი ფეხი სისა ჟერნდა და მარჯვენა სელზედ სამი
თითოედა შეკრჩენოდა. ძეელი ბოკემიელი, მხედარი, ტომით
ჩეხი; მრავალ ოქებში მიეღო მონაწილეობა და ბოლოს ბრძო-
ლის ველიდგან სრულიად დამხინჯებული დაბრუნებული იყო.
მუშის ქაქე იზგა, ჭიანური ეჭირა და გულმოზგინედ უკრავდა.

დევე მისი მორჩილი ფინია იჯდა, პირში პატრონის ძველი
ქუდი ეჭირა ფულების მოსაკროვებლად და თვალების ბარტ-
უნათ გამალებული აქეთ-იქით იცქირებოდა. ეს სურათი შე-
დამ შებრალებას იწვევდა სალხის გულში, რის გამოც ქუძძი
წამდა უწუმ წკრიალით ფულები ფეიოდა, და საწეალი მოხუ-
ცის გული სიხარულით იგსებოდა. ძაღლიც აღტაცებაში მო-
დიოდა: როდესაც ფული ქადს მოხვდებოდა, მამინვე მიწაზე
სდებდა და განუწევეტლივი ემყით რამდენჯერმე გარს უგრი-
და; შეძეგ ისევ ჭერანად თავის ალაგზე კავებოდა და სელ-
ახლად ელოდა მოწეალებას.

დღეს-კი საუბედუროდ მათთვის თითქმის არავის მიუწვდომელი უკანასკნელი, ქადა ცარიელი იე და დაღონებული მაღლი ერთს წაში პირიდგან არ იძორებდა. დღეს თითქო უთველი მოსეიისე მხოლოდ თავის თავზე ფიქრობდა, თითქო უთველის თავისი დარღი აწესებდა, ან იქნება მოხუცი დღეს მგლავინდებურად კერ უკრავდა და მისი ძაღლი ისე შეოიანად კერ ასრულებდა თავის მოვალეობას? სალხი მათ წინ ისე მიდი-მოდიოდა, რამ ზედაც არავის შეუხერხია. დიდი ხმაურობა იდგა, მუსაიფს და სიცილ-ხარხარს ბოლო არა ჰქონდა, მოხუცებულის სახეს-კი უფრო და უფრო სიმწეხარე ეტეობოდა: მის ქოხში ლუკა პურიც არ იარებოდა და სიმიღლისაგან საბრალოს გულ-მუცელი ეწოდა, დაჩაგრულ გულს ერთი. ორად უჩაგრავდა გულ-ქვაობა ძღიდართა, რომელიც თავით უქსამდე აქრო-ვერცხლში ისხდნენ და მისთვის-კი პურის ფულიც არ ემეტებოდათ. „ოჟ, გამჩენო, რა მნელია სივლახავე, რა მნელია სიმიღლი, ბურტეუნებდა მთხოვარი, ძაღლიც-კი ბეჭნიერია ჩემზედ, რაღვანაც იგი ძვალს საღმეგამოხრავს და მით მოიკლავს სიმშილს, მაგრამ მე რავექნა, მე საცოდავმა?.. ფიქრობდა მოხუცებული და სხვა და სხვა სიმღერებს უკრავდა. შეე კიდეც გადისარა და ბინდი მოე-

ფინა ბრე-მარქს, მრავალი სალი ძინის კენ გაემგზავრა. დამა-
დებოდა და სიმშილი უფრო და უფრო აწუხებდა; ქადა-კი წინა-
დებულად ცარიელი იყო. ბოლოს იმედ გადაწყვეტილმა და დაქან-
ცელმა ერთი მწარედ ამოითხრა და იქვე ჩაჯდა დასასვენებლად-
ცრემლი დაპა-დუბით გადმოსდოდა. შორი ასლოს, ნაძვის ქვეშ
ერთი კოსტად ჩაცმული ემაწვილი იდგა და თვალს ადევნებდა ამ
სურათს, გულშიაკი სიბრალულის ცეცხლი თანდათან უძლიერ-
დებოდა. როდესაც მის სახეზედ მდუღარებბ დაინახა, მთლად
ათრთოლდა, გაფითრებული მივიდა მოხოვართან, ხელში ოქრო
ჩაუდო და მოკრძალებით უთხრა: „მოხუცო, მათხ უკე ჰატარა სანს
შენი ჭიანური; ასლა მე დავუკრავ, შენ კი ქუდი დაიჭირე უუ-
ლის მოსაგროვებლად“. მოხუცმა სიხარულის და გაოცების
გამო მადლობაც კი ვერ მოახერხა, რადგანაც ეს ჰირკელა შე-
მოხვევა იყო, რომ მისთვის ოქრო მიეცა ვისმე.

ემაწვილმა ჰატარა სანს მართა საკრავი, და მერმე უეცრად,
ერთი ხელის გრევრით გულ საკლავად აატირა სიმები. მოხუცი
სიმენას მიეცა, სიმშილი და სიღარიბეც დაავიწედა, მწარე ფაქტები
უცბად შემოვაგანტა; უგდაბდა უურს და არ სჯერდა, რომ მის
დან კდრეულ ჭიანურს ამ ციურ ხმებით ასე ღრმად გულში ჩაწვ-
დენა შემდო. სახე სიამით უბრწესნდებოდა, და ტანჯვის ცრემ-
ლი კი სიხარულის ცრემლად შესცვლოდა.

ემაწვილმა აღტაცებაში მოიუვანა უცბად შეერებილი, მის
გარშემო, ხალხი, რომელიც ისე სწრაფად იზრდებოდა, რომ
ასაქცევი გზა აღარსად სხანდა, შორს გახერებულ ეტლებში
იდგა ხალხი და სცდილობდა მას მოსმენას. უკელა გრძნობდა,
რომ ეს შესძინავი არტისტი იყო და არა უბრძლო მეჭია-
ნურე, რომლის ხეციური ნიჭი გლახას სამსახურს უწევდა.
უკელა სდუმდა, სუნთქვა შეკრა, თუმცა მრავალნი ტიროდ-
ნენ კიდეც.

რა გაათვა, უცრად გაისმა განუწევერლივი ტაშის პერა-
ტოსობით გამოწვდენილმა ხელმა ერთ წამს გაუმსო მოხუცს

ქუდი, სადაც სპილენძის ფულებთან ერთად მრავალი საჭიროება
და გერცხლი ერთა. ძღლი უკმაყოფილოდ შესცეკროდა ჰატ-
რონს თვალებში, ეტეობოდა რომ მოვალეობის ჩამორთმევა
არ მოხწონდა და ცნობირ აფხევილი ჩუმად იღრინებოდა. მო-
ხუცი კი ხელმეორედ ავსებდა ქუდს და ახლა ხელცახოცს ამ-
ზაღებდა დანარჩენი ფულის შესაგროვებლად. უძარვილმა ხელ-
ახლად ჭიათური აიღო და მხიარული „მარში“ დაუკრა. შემ-
დეგ ხალხს დაბლა თავი დაუკრა, მოხუცს ტკბილად გაუდიმა
და მეეგსეულად გაქრა ხალხში. მოხუცს მისკენ დარჩა თვა-
ლები, მადლობის გადახდა ეზლაც ვერ მოასწრო და ეს შემ-
თხვევა ხაშინლად აწესებდა. უველა მოხუცთან მიისწრიავებოდა
იმ უძარვილის ვინაობის გასაგებად, მაგრამ მოხუცი ამის მეტს
ვერას ეუბნევოდა: „მე არ ვიცი, ვინ იქო ის უძარვილი, ალ-
ბად ღვთისაგინ იქო ჩემთვის მოვლენილი, რადგან უიმისოდ
მე დღეს ხიმშილით მოვკვდებოდი.

ამ დროს ერთმა შეასწის დარბაისელმა კაცმა წამოიწია წინ
და დაიძახა: მე ვიცი, ბატონებო, ეგ არის შესანაშნავი მემუ-
სიკე ალექსანდრე ბუშე, რომელიც ამ დღეებში ჩამოვიდა, რადგან
კონცერტისათვის იქო მოწვევული, მაგრამ უწინ აქ, ქველმოქმე-
დებით გაგზაცნო თვისი დაუჯასებელი ნიჭი. ცხვირი

გამოცანა-ზღაპარი

(გაფონილი სოფელ ბაკურციხეში

და ჩაწერილი სიკონ ნაონის მიერ)

ეო და არა იუო რა, ღვთის უკეთესი რა
იქნებოდა, იუო ერთი სელმწიფე, ჰეავდა სამი
შვილი. იმ სახელმწიფოში ცხოვრობდა ერთი
გლეხი, სახელად კიკოლა; ჰეავდა ერთი ლა-
მაზი ქალი. ეს ქალი სელმწიფის სამთავე შვილს
შეუვარდა და მისი შერთვა განიძრახეს. ორდესაც სელმწიფე
დაბერდა და სიკვდილის მოახლოება ივრმნო, სოქვა: დორა
ჩემი შვილები დაგაქორწილო და ერთს მათგანს ჩემი სამფლო-
ბელო გადავცეო. დაიბარა უფროსი შვილი და უთხრა:

— შვილო, მე დავბერდი და მალეც მოვკვდები, ამიტომ
გადავწევიტე, შენ გადმოგცე ჩემი სამფლობელო; მითხარ, ვის
შეირთავ?

— არ მინდა არაფერი, ოდონდ კიკოლას ქალი შემრთეო,
მაუგო შვილმა.

რა ისმინა ეს მეუემ, განრისხდა, ორგორ თუ მეუის
შვილისა გლეხის ქალი შეირთოს და გააგდო შვილი. მერე
დაიბარა საშუალო და უბმანა:

— შვილო, ხომ სედავ დავბერდი, სახელმწიფოს მართვა
ადარ შემიძლიან და მინდა შენ გადმოგცე; მითხარ, ვიზედ
დაგწერო ჯვარი?

— მე კიკოლას ქალის მეტს არავის შევირთავ, მიუგო
მან.

• ხელმწიფე განცემითოდა, რომ ორსავ შეიძლს ერთი და
იგივე ქლიი უკვარდა, მაგრამ იგიც გააკდო.

დაიბარა ასლო უმცროსი და მასაც ის უთხრა, რაც პირ-
ელ ორ შეისა. მაგრამ... დახეთ ბედნა! მექამესაც ის ქალი
ჰევარებოდა და სხვა სედ ჯვრის დაწერაზედ უარი განაცხადა.
მეუე საშიმლად განრისხდა და გაავდო იგი. ამ სახით დარჩა
მეუე უმეტეთდოროდ; ხალის-კი სულ იმას სოთხვდა,— მაღა-
მემტებიდრე დანიშნერ. ჩავარდა მეუე საკონებელში... ბევრი
იფიქრა ბევრი და ბოლოს გადასწუვიტა თავის ნახირ-ვეზირ-
თათვის ეკითხნა რჩევა. ბევრი იფიქრეს მათაც, მაგრამ ვერას
გახდნენ. ბოლოს ერთმა მოახსენა მეუეს:

— დიდებულია მეფეები, მნელი კითხვა მოგვმცი; ჩვენ ვერ
გადაგწევებო ძაგას. სკოლს ოვით განვიტან გადასწევიტოს
მა რიგად. მიეცით თითო ბატონიშვილს ათი-ათასი თუმანი
და სხვა ქვეუნებში გაგზავნეთ. ვანც უფრო გარება ასარგებ-
ლებს ვულს, ან ვინც უფრო ჭარბ ნივთს იუიდის, სახელმ-
წიფლოც იმას მიეცი და ქალიცა.

ეს ოჩევა მეფეს მოეწონა; დაიბარა შვილები და, რა მისცა
მათ ათა-ათასი თუმანი გაისტუმრა უცხოეთი. გზაზე მძებს
დაშორება მოუხდათ, გადასწევიტეს ერთის წლის შემდგა ისევ
იმ ადგილას შეურილიერნენ, რომ შინ ერთად მისულიერნენ,
და გაიქარნენ.

უფროსი მმა, ღიდვა-ხნის სიარულის შემდეგ, მივიდა ერთს
ქლავში და ნახა, რომ ერთს სავაჭრომა მშვენიერს ხალიჩებს
ჟეიდზენენ. ადგა და რაც რამ ხალიჩები იყო სულ იყიდა ათა-
ათას თუმნად. როდესაც ხალიჩები ჩაალიგა და გამოსვლა დაა-
პირა, დაინახა, რომ ვაჭარს ერთს პატარა ხალიჩაზე მოკ-
ეცხა. ძალიან მოეწონა და უთხრა:

— ებ ხალიჩაც მომეცი, ამდენი კიუიღე და ებ ვემქაშად
დაუმატე.

— როგორ იქნება, მოუგო ვაჭარმა, ეს ხალიჩი როგორ გამოიყენოთ და როგორ დაიწეს.

— რას ამბობ! განა ისეთი რა არის? გაიძიორება მეუღლება და მეუღლება.

— ეს ხალიჩი სახურავლო-მოქმედია; ზედ ხომ დაჯდე, საცდ გინდა ერთს წამში მიგაფრენს.

— მოიტა ეგ მომჟიდე, ეს ხალიჩები ისეგ უკან წაიღე.

— ბატონი ხარ.

აიღო მეუღლის მეუღლება პატირა, სახურავლო მოქმედი ხალიჩი და შინისებრ გამოისწია.

მეორე მმა მივიღდა ერთს მესარებელთან და რაც რამ სარკმები ჰქონდა, სულ იუიღა. როდესაც სარკმები ჩაბლაგა და გამოსვლა დაბაბირა, შენიშნა ვაჭრის სელში ერთი ჯიბის სარკე და უთხრა:

— ეგ სად მიგაქვს, მე არ ვაუიღე?

— ამას ვერ მოგცემ, მოუგო ვაჭარმა, ეს იმდენად ღირს, რამდენადაც უველა ეგ სარკმები ერთიდ.

— როგორ თუ რამდენიც ესენი ღირან? განა ისეთი რა არის?

— ეს სარკე უბრალო არ ირის; რომ ჩაიხედო, რაც ვინდა იმას დაინახავ.

— აიღე ეს შენი სარკმები და მი მომე.

— პატიოსანი, მოუგო ვაჭარმა და გასცემლა სარკე. აიდო მეუღლის-მეუღლება სარკე და შინისებრ გამოისწია.

მესამე მმა მივიღდა ერთს მეჭურჭლებელთან და რაც რამე იუთ სულ იუიღა. როცა სულ ჩაბლაგა და წამოსვლა დაბაბირა, ერთი პატარა ჭიქა შენიშნა, მოეწონა და სელი წამოავლო წამოსაღებად, მაგრამ ვაჭარმა არ დაახება.

— ისეთი რა არის, რომ ჩემისთანა მუშტრისთვის ვერ გიღებებია? ჭკითხა მეუღლის-მეუღლება, ათი-ათასი თუმნის საქონელი მიმაქვს.

— მარტო ეს ჭიქა ათი-ათას თუმნად ღირს, მოუგო ვაჭარმა, ამით რომ მკვდარს წეალი დაალევინო გაცოცხლდება.

— მოიტა გამიცვალე ამ ჭურჭელაში.

— პატიოსანი. გასცვალეს ამათაც თავისი ნივთები და ქვეის-შეილი ძირისგვერ გამოეძგუ ჩავრა.

დანიშნულს დროზედ სამივე მები შეიუარნენ დანიშნულს ადგილზედ. ჩვეულებრივ სალამის შეძღვი გამოჰკითხეს ერთი ერთმანეთს ვინ სად იქო, რა ნახა და რა იყიდა. პირველმა მმამ თავისი თავგადასავალი უამბო და სალისა უჩვენა. მეორემ თავისი სარკე ამოილო და მისი თვისება უამბო; უმცროსმაც თავის ჭიქა აჩვენა. ბოლოს უმფროსმა უთხრა შეათანას:

— აბა ჩაიხვდე სარკეში, ნახე, რასა შერება მამა-ჩვენი?

მან ჩაიხვდა და სთქვა, რომ მამა კარგად არის, მაგრამ დაღონებულია

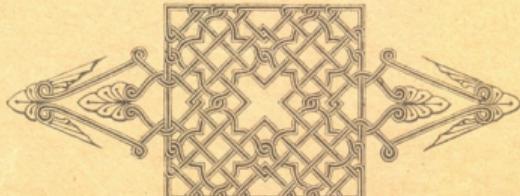
— აბა ნახე ჩვენი საუვარელი რადასა იქს? იკითხა უმცროსმა.

— მომკვდარა! წამოიძახა მან, როდესაც სარკეში ჩაიხვდა.

შეწუხებული მმები სწრაფად დასხდნენ სალისაზედ და ერთს წუთში მამასთან გამოცხადდნენ, უამბეს მას უველა, რაც რამ თაგა გადახდათ და საჩქაროდ საევარლისგვერ გაქანდნენ. უმცროსმა და შეათანა მმებმა ფრთხილად პირი გაუდეს მას, ხოლო უმცროსმა თავის ჭიქით წეალი ჩაბასხა და გააცოცხლდა. ქრო თხხიგენი მეტესთან გამოცხადდნენ. მეუებ არ იცოდა, როგორ მოქცეული იყო, როდესაც უველაფერი დაწვრილებით გარგო.. იგი ისულებული იქო ისევ ვეზირთათვის მიემართნა საქმის გადასაწევეტად კუნირებმა უშველეს...

საქმე ისე მოაწევს, რომ სამთავე მმები დაკმაყოფილებს.

როგორ დაკმაყოფილებს მმები??

რა გვიამზო დედამ

(თარგმანი)

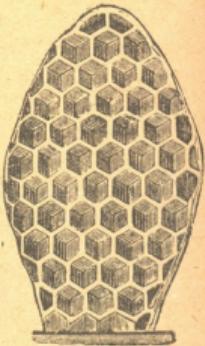
XVI თაფლი

ედ დედა! — ევიროდნენ უმაწვილები
და სტოდნენ მის გარშემო — წამო, ნა-
ხე, როგორ მოვაწეოთ ჩვენი სათამაშო
თარო! გადიამ გვითხრა, დღეს ფუტბ
ორებსავათ კარგად იმუშავეთო, და ჩაის-
თვის თაფლიც მოგვცა, დედა, გვიამბე რამე დღეს ფუტბოლზე,

ან სხვა რაიმე კა ამბავი.

— დამცადეთ, ჰატარა მოვიყაჭრო, — მიუგო დადძმ, და
ჩაჯდა გამდლის საეპონელში. — კარგი კიამბობთ რასმე, ეური
დამიგდეთ. ერთს ბოსტანში იდგა ძავი მოცხარი და კინკრუ-
ფ; ამ ბოსტანშივე, ცხოვრებდა კუ, და დიდ თელის ჩრდი-
ლომი იდგა სკა, რომელსაც ზემოდამ ესურა ჩბლა. კარგა
ხანია, რაც მაში მუშაობნენ ფუტბოლი. ბირეველად რომ ისი-
ნი იქ დასახლდნენ, ცარიელი იქო, მიგ არა იქო რა, მხო-
ლოდ კედლებზე უცხო ცოტაოდნი თაფლი; მაგრამ კედლები
დასქეთქილი იქო და ადგილად შედიოდა ქარი, მტკერი და
წვიმაც. მრავალი ფუტბოლი გაფრინდა თელების ქვე, სადაც სე-
დადნენ გამოტანილ პატია კვირტებს; უთველ ფუტკარის მო-
ამზადა რამოდენიმე წმინდა სანთელი, რომლითაც გამოლეს კე-
სების დაზიანებული კედლები; როდესაც სკა მოამზადეს, ფუტ-
ბოლის გააკეთეს სანთლისავე ჰაწია ეჭვს გუთხიანი უჯრები,

როგორც აკვნები. ასობით-ათასობით დააკეთეს ჰაწია აკვნები. მასუკან თაფლისთვისაც გააკეთეს; ამგვარივე ჩასაწეობი შეოლოდ უფრო მოდიდოები. ამ გვარად სკა მზად იქთ. სკაძი გამგობდა ფუტკრის დედა; ერველი მისი ქვეშეგრდომი ზრდალობით და ურადღებით ექვრობოდა მას, უკროვებდა საუკეთესო თაფლს, აჭმევდა, ასუფთავებდა თავის ბურძგლიან ფეხებით და როცა მას ეძინა, სდარაჯობდა მის ბინას. დედამ დათვალიერა ნამუშევარი თავის ჰაწია ბეჭით ქვეშეგრდომებისა, მასუკან უკველ ჰატარა აკვანში ჩასდო თითო ჰაწია ცისფერი პეპრცის. ფუტკრის გამზრდელები გასარებულნი იყვნენ: ისინი მისდევდნენ დედოფალს და ჰერედავდნენ კვერცხიან უჯრებს. სამ დღეს უკან გვერცხიდან გამოიჩიქა ჰაწია მატლი. გამდლებს ასლა ბეჭრი საქმე გაუხნდათ: მათ იცოდნენ, რომ თუ მატლებმა ბეჭრი თაფლი ჭამეს, ავად დასდებიან, და ამიტომ იღებდნენ უვაკილის მტვერს, ურევდნენ თაფლში და იმ თაფლის ჟურით ჰკვებავდნენ ფუტკრის შკლებს, რომელნიც ამ საზრდოსგან ისრდებოდნენ და სუქდებოდნენ. ექვს დღეს უკან, თავიანთ აკვნის ოდენები რომ გახდნენ, გამდლებმა დაუბეჭდეს სანთლით აკვნები; მატლება იქ მოქსოვა თავის აბრეშუმის სამოსელი და მიიძინა მშვიდობიანად ათი დღით. როდესაც გაიღვიძა, მწერად-ფუტკრად ქცეულიერ, საკერძივით ლამბაზი ტანი ჸქონდა, ოთხი ურთით და ექვსი ფეხით. ორი წევილი შერელი ღრმილი ჸქონდა, რომლის შემწეობითაც მალე გადასხნა დაბეჭდილი აკვნის თავი და გამოვიდა, რომ თვითაც მოეტანა ქვეშანა-ზე სარგებლობა. ფუტკარშა მიისედ-მოისედა, ეკელანი მალიანი გართულნი იყვნენ საქმეში, გარდა დიდობნი მუქი კორუზებისა, რომელნიც უქმად ატარებდნენ დროს; დანარჩენები უკლანი მუშაობდნენ: ხოგნი ასუფთავებდნენ აკვნებს, ზოგნი ამ-

ზაღებდნენ ფიჭას საზამტრო თაფლისთვის, სხვები ლესტნის
ჯახიანებულ იატაკს და კედლებს; ზოგი აგროვებდნენ თაფლს
და აქეთებდნენ თაფლის პურებს, ან უვლიდნენ დედოფალს, ან
აჭმევდნენ პატია მწერებს.—მე რადა გავაკეთო—იკითხა ნორჩა
უუტყარძა, თავისებურ ენას—დაჲევავი რამდენიმე საათი ჩვენა
თან, გათბი, მომავრდი, და შერე გავფრინდეთ თაფლის სა-
მოვრად,—მიუგეს მას ამხანაგებმა. მშვენიერ მხიან დღეში პა-
ტია ფუტყარი გამოფრინდა სკის პატარა კარიდან... რა რიგ
ბედნიერი იყო! მორთო თვისი სიმღერა, გაშალა სისარულით
ფრთხი და მიუგება ნიავს; უგელას ასიამოვნებდა მისი მია-
რული ბუჟილი. ალის ფერმა უგავილმა შესცინა მას და უთ-
ხრა: „მე ლამაზი ვარ; მოდი ჩემთან, საევარელო ფუტყარო;
ბერ თაფლს მოგცემ“. მშვენიერი ვარდებიც სავსე იუვენენ
ტბბილი ცერით, მაგრამ ფუტყარძა არჩა პატია შეუმწნეველი
ია და დაბატონდა მას; ჩაზღვა უგავილის გულში თავისი ლა-
მაზი თავი და გამოწუწნა ნორთუმით ტკბილი წვენი, რომე-
ლიც შეინახა ცალკე უელსა და მუცელ შეა. პატია მისი
ტანიც გაიგუნგლა უგავილის ფქვილით, რომლადანაც ეს მწე-
რი იკეთებს პურს. ეს ფქვილაც ჩაიძერტეა პატარა პარკებში,
რომელიც უკანა ფეხებზე აქვს. ტვირთით დამძიმებული ფუტ-
ყარი ისე ჩქარა ვეღარ მიურინავდა, მაგრამ სულ პირდაპირ
გადააფრინდა უგავილებს და მივიდა იმ ბორცანში, სადაც იდგა
მისი სკა დიდრონ თელები ქვემ. სკის დარავნი იდგნენ
კარებთან. ის იყო გაეგდოთ ქრზანა, რომელიც აპირებდა მათ
თაფლის მოპარვას; როდესაც მათი მეგობარი მოფრინდა, მა-
მინვე იცნეს, შეეხნენ თავიანთ ულვაშებით და შეუშვეს სკაში.
სხვა ფუტყრებიც ელოდნენ მის დაბრუნებას, და როცა დაღა-
ლულ-დაქანცელი შეფრინდა სკაში, მამინვე მოაძორეს ფქვი-
ლი ფქებით და შეამსუბუქეს ამხანავი. სკას არა ჭრონდა ფან-
ჯრები, მაღაიან სიცხეები იდგა და პატია ფუტყრების სახლში
ეცსელებოდა, რომ მის შზრ წნეველ მცხოვრებლებს არ გამოე-

კონათ შემდეგი: ზოგნი მათგანნი ისხვდნენ იატაქე კარებოან და ფრთხებს აქნევდნენ, მეორებიც შეორე მხარეს იდგნენ და ამგვარად მოქმედებდნენ და შარაოსაცით აგრილებდნენ იქარობას. ორ დეპარტაცია დაიღვლებოდნენ, იმათ აღაგს სხვანი დადგებოდნენ.

— ହାର୍ଦୀର ଉପରେକରିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ଫଳିଲେଗନ୍ତା, ହେବା? — ଶେଷକିଂତେବେ ଏହା.

— დის, ჩემო ძვირფასო, მაღიან კარგად. მან ჩინდო
თვისი დაქანცული თავი აკვანში და მავრა ჩაიმანა, ისე რომ
მეორე დღეს კიდევ შეიძლო თბილისთვის გაფრინა.

— როგორ იდებენ სკიმას თბოლს? უკითხა ნორმების.

— ბევრ გვარიდ: სანდახან კომლს უკმერქნ და გააბრუებენ; მაშინ აღვიღად მოაქვთ თაფლი. სანდახან მეფეტარე იყენებს სახეზე პირბადეს, რომ ფურტარება არ უცნიოს.

— ହେଲେ କାହିଁଏଣ୍ଟିଙ୍ଗରି କରିବାକୁ କାହାରେବେଳେ?

— არა, ჩემთ საუკარელო ემი, ჯერ კიდევ ბეჭრი რამ გრის
საუკლისხმიურო და სასარგებლო, მაგრამ უოველივეს ერთბაშად
ჟერ გიამბობთ, როცა გაიტარდები, შენ თათონაც წაიკითხავ წიგ-
ნებშა.

— მე გერ მომიფიქრებია, როგორ მიხვდა გცი, რომ
უძინავი გადასახლდება, — სოჭებ ჩემი რეალურობა ნორმანია.

ମାୟକ ମେ ଶର୍ମିଷ୍ଠିତ,— ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଧ୍ୟାନ;— ମେତାଙ୍ଗ ଏ ପିଲାକ,
ରାଜ, ରାଜମାନ ପାଇଁ ମିଳାମତ ତଥାର୍ଥ ଜୀବିତକାଳିତବ୍ୟା?

— ხანგრძლივობის მიზნით სასახლეში დასახურის მიზნით სასახლეში.

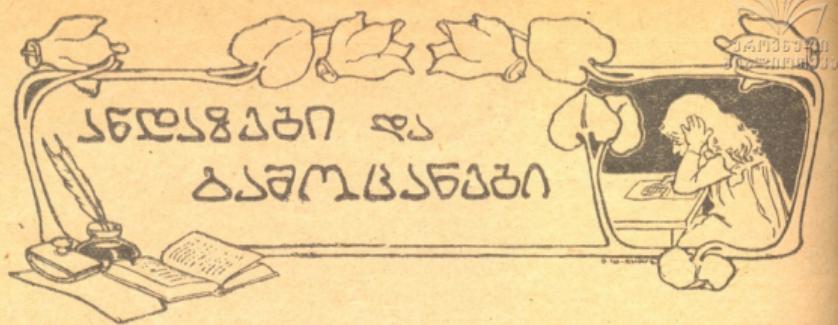
— და მათსავით გვიცვარდეს სისუფთავე და მოვლა პატარებისა, დაუძარე ემის.

— ბგრეთვე მათებრ მხიარულად შევუძგეთ სოლმე საქმე-
საც, დაატანა სორმანისაც, — ჭდილობით და სიუბრულით ვუქ-
ავოდეთ ერთმანეთს.

— თქვენ რომ უკატებები ეოფილიებათ, შვილებთ, რა გარებდ გექმნებოდათ შენახული თქვენი თთასი! მე მერძე წაკი-
კითხავთ სხვა და სხვა ჰირტულების და მუქების ამბებს, და
ვნახოთ, ვინგან რა მაგალითის მიღება დაუჭირდებოდათ. ესლა

კი დაძიგვეთ უური, პატარა ამბავს გიამბობთ. კარგა ხან ა მას აქეთ, რაც სცხოვრობდა ერთი პატარა ბიჭი, სახელად ფრანსის გუბერი. მას ძალიან უვარდა ფუტკრები. ის იქო მათი მევობარი და მუდამ თვალს ადგინებდა მათ ცხოვრებას. რამდენიმე ხნის შემდეგ ფრანსის დიდი უბედურება შეემთხვა: ის სრულიად დაბრმავდა. საბრალო ჭაბუკი ახლა მხოლოდ უურის და უგდებდა მათ ბზურლს, მაგრამ ვედარ სედავდა თავის საუკარლებს. მას ჰებვდა ერთი მეტად ექთილი მსახური, რომელსაც მეტად ებრალებოდა თავისი უსინათლო ბატონი, და თითონ იჯდა სოლმე მთელი დღეობით და ხან ღამეებით და თვალეურის ადგინებდა ფუტკრებს. ხანდახან სადილიც ავიწევდა ბოდა, სულ მათ მასხერებოდა. კეთილი მსახური უამბობდა თავის ბატონს უოველივეს, რასაც ხედავდა და გუბერიც ამითი სიამოვნებდა და თუმცა ბრძა იქო, ამითი მაინც ნუგეშობდა: გუბერს კიდევ ჸებვდა კარგი თანაშემწე: კუთილი ცოლი, ხასელად ემი; ხშირად ერთად დადიოდნენ ბაღში, ემიც გვერდს უჯდა სოლმე სკების წინ. ამ გვარად მათ ერთად იცხოვრეს 40 წელიწადი. გუბერი უურის უგდებდა და .ემი თვალეურის ადგინებდა ფუტკრებს და უამბობდა ქმარს უოველივეს. მათ გამოიყვლიეს მრავალი საიდუმლო ფუტკრთა ცხოვრებიდან და ასწერეს წიგნი. გუბერმა გამოიგონა იმისთანა ხკა, რომელიც იხდებოდა და იხურებოდა; აგრეთვა გაუკეთა დიდი ფანჯარა საიდამაც შესაძლოა თვალეურის დევნა ფუტკრის მუშობის დროს. მასაქეთ ბევრმა შეიძლო შესწავლა ფუტკრის ცხოვრება და გუბერის შემდეგ კიდევ მრავალში სხვებმა აღწერეს წიგნებში ფუტკრების ზნუჩეულება. ან. ამილახვრისა

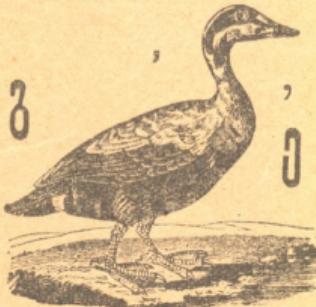

8 5 8 3 0 5 6 0 8 0

Նյու մողեցքներաց քաջազնար,
առ միջնաց պատճես զշաղյօն
ուր մմաս զունեաց տաճածներաց
եկանդյօն նցըն պաշաղյօն.

იჯდა ქორი, გაჟერდა,
თავსა ბოლი ასდიოდა.

ၬ၃ၬၭၮၮၦ

80-14 • №-ში მოთავსებული გამოცავის აღსრუ
თუთა, ნაცარი.

1) ቅዱስ ቅዱስ ከዚህ የዚህ ስምምነት ተደርጓል፡ 2) የዚህ ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ ቅዱስ
አሁን የዚህ ስምምነት ተደርጓል፡

ყოველ დღიური გაზეთი

„ЗАКАВКАЗЬЕ“

მიიღება ხელის მოწერა 1908 წლის თებერვალი.

გაზეთის ფასი:

წლით როგორც ქალაქში, ისე ქალაქს გარედ — 7 მანეთი.		
ნახევარი წლით	"	" — 4 მანეთი.
ერთი თვით	"	" — 90 კაპ.

მიიღება ხელის-მოწერა ყოველთვიურ სამეცნიერო
პედაგოგიურ და სალიტერატურო ჟურნალ

„ЗАКАВКАЗЬЕ“ - ზე

(წელიწადი პირველი)

წლიური ფასი ხელის-მოწერათვის 5 მანეთი, ნახევარი
წლით — 3 მანეთი. სამი თვით 1 მან. 60 კაპ.

ტყილისში ხელის-მოწერა მიიღება „ქ. შ. წერა-კითხვის
გამაცრედებელ საზოგადოების“ წიგნის მიღმაზიაში; „ნაკა-
დულის“ რედაქციაში და „იდეალის“ სტამბაში (კიკნაძესთან)
ნიკოლოზის ქუჩა № 6.

ქუთაისში — წიგნის მაღაზია „იმერეთში“, ისიდორე კვი-
ცარიძესთან.

открыта подписка на 1908 годъ

на газету

ЗАКАВКАЗЬЕ

ТРЕТИЙ ГОДЪ ИЗДАНИЯ

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

Съ доставкой въ Тифлисъ: || Съ пересылкой въ другіе города
на годъ 6 руб.—коп. на годъ 8 руб.—коп
на полгода . . . 3 руб. 50 коп. на полгода . . . 4 руб. 50 коп
Номѣсячно повсюду 75 коп., отдѣльный № 5 коп. Заграницей вдвое

Тифлисъ Головинскій пр., д. Манташевъ, № 6.

Редакторъ-издатель П. А. ГОТУА.

მიმღება ხელის მოჭერა

საქართველო
სახელმწიფო

1908 წლის იანვრიდან 1909 იანვრამდის.

საქმაწვილო სურათებიანი ქურნალი

ნ ა კ ა დ ც ლ ი

(წელიწადი მეოთხე)

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ქურნალი „ნაკადული“ მცირე წლოვანთათვის

12 წიგნი ქურნალი „ნაკადული“ მოზრდილთათვის.

პრემია: 1-ლი, „1908 წლის კედლის კალენდარი 12-ი სურათით“. 2-რე, „თომას ოვეგადასავალი“ მარკტვენისა.

ხელის მოწერა მიიღება:

1) „ნაკადულის“ რედაქტირი, გოლოვინის პროსპ., ზუგალის სახლ., № 8, ყოველ-დღე 9—2 საათ., სამშებათობით საღამოთიც.

2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზია, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა. წლიურად ფასი ქურნალისა დამატებით, ესე იგი 36 წიგნისა რჩება ისევ 5 განეთი.

ნაკადულის რედაქტირი სთხოვს ხელისმომწერთ:

ესისტ ქურნალის ნომრები დააკლება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქტირის

ვინც მასალას გამოგზავნის დასაბეჭდათ ვოხოვთ გარკვევით და სუფთად იყოს დაწერილი.

რედაქტორი: ვ. ი. დემურია.

გამომცემელი: თავ. ვ. ი. თუმანიშვილი.